

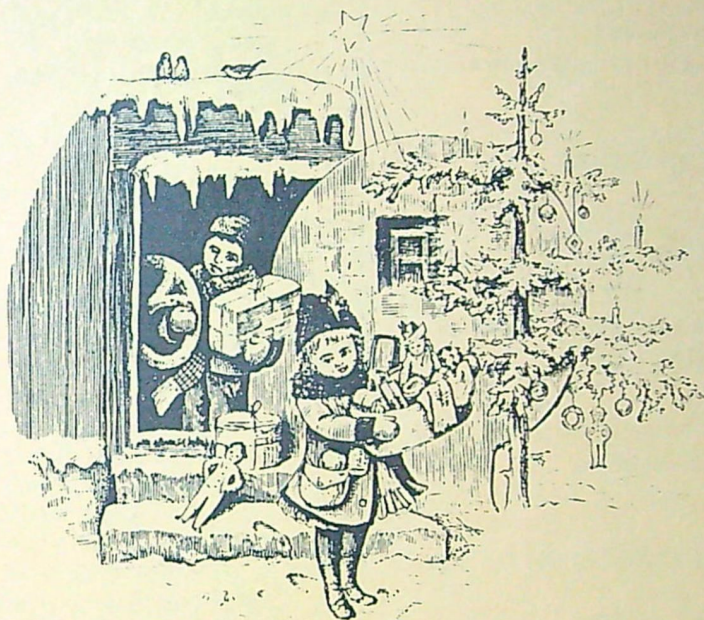
Västernorrlandsbladet

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

Årg 11

1994

Nr 4

INFÖR 1995

För oss i VSGF:s styrelse är det redan dags att fundera över kommande vår, men först blickar vi mot Julen. Därav vår vinjett. I årets bokmässan deltog vår förening, tyvärr kommer denna tidning för sent för att vara en påminnelse till detta evenemang, men jag hoppas att Ni som besökte mässan hittade vårt lilla krypin. Av 1994 års program återstår nu endast vårt ordinarie höstmöte, denna gång på det nya stadsarkivet, samt julmarknaden i Kronhuset.

Till våren har vi förslag på en del aktiviteter, men ändringar kan ske - det får vi i så fall återkomma till. Med dessa korta rader vill jag önska alla en

GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR 1995

och samtidigt tacka alla frivilliga som bidragit till att göra det trevligt vid våra möten och sammankomster - eller för övrigt nedlagt arbete i vår förening!

LarsOlof Lööf

UR INNEHÅLLET I NR 4/94

	sid
MÖTESKALENDER.....	3
REGLER FÖR VSGF:s BIBLIOTEK.....	4
<i>Johan von Sydow:</i> ARKIVSKATTER, bokanmälan...	5
EFTERLYSNINGAR.....	7
ETT FRIERI.....	8
<i>Lars Olof Lööf:</i> FRÅN GAMLA TROLLHÄTTAN.....	10
<i>Johan von Sydow:</i> TILL MINNET AV INGA, anmälan.....	11
FRÅN RESAN TILL RYDAL.....	13
HOROSKOP - NOV, DEC, JAN - UR BONDE-PRAKTIKAN...	14-16

<i>Pär-Olov Odmer</i> LANDET RUNT.....	17-19
---	-------

OBS!

Redaktionen önskar GODJUL och uppmanar inför det nya året alla VSGF:s medlemmar och övriga läsare att lämna bidrag till VÄSTANBLADET!
Gärna en antavla!

VÄSTANBLADET

Postgatan 4, 411 13 GÖTEBORG
Tel. 031 - 13 12 26 (torsd. 11-14)
Postgiro 24 23 85 -3
Ansvarig utgivare:
Per Liljeström (se nedan)
Redaktionskommitté:
Johan von Sydow, 031 - 40 69 27
Fagerängsgatan 3, 412 70 GÖTEBORG
Per Liljeström
Aina Hansson, 031-87 19 14
Grönfinksbacken 5A, 431 63 Mölndal

Årsavg. utgör prenumerationsavg. = 100-lår

VÄSTRA SVERIGES GENEALOGISKA FÖRENING

STYRELSEN 1994

Ordf.: Lars Olof Lööf, 031 - 24 16 15
Linnégatan 34, 413 04 GÖTEBORG
V. ordf. Tommy Näzell, 031-38 08 58
Klarbärsv. 18, 435 43 MÖLNLYCKE
Skr.: Elisabeth Ahldin Dahl, 031 - 36 56 43
Gryningsvägen 73, 433 48 PARTILLE
Kassör: Maj Löfgren, 031 - 51 26 40
Nansensgatan 25, 417 19 GÖTEBORG
Klubbm. Stina Börjeson, 031-25 75 55
Segerindsg. 26, 416 53 GÖTEBORG
Bibl. Harry Niklasson, 031-51 62 40
Berättelseg 20, 422 42 HISINGS-
BACKA samt
Per Liljeström, 0302-131 91
Vänskapen 3e, 443 34 LERUM
Annika E. Hulander, 031-52 90 20
Poesigatan 4, 422 41 HISINGS-BACKA
Mats Billgren, 031-13 02 26
Norra Liden 7, 411 18 GÖTEBORG
Suppl. Örjan Nordmalm, 031-20 57 27
Bohusg 24, 411 39 GÖTEBORG
Birgitta Matsson, 0300-41213
Kornvägen 4, 430 33 Fjärås

ISSN - 1102 - 4453

Tryckt hos PR-Offset, Krokslättis Fabriker 34,
Mölndal

Offsettryck

vi möts

MEDLEM!

DU tänker väl på att det är DU som är föreningen.
Utän DIG blir det ingen verksamhet!

HÖSTEN 1994

ONSDAGEN DEN 16 NOV kl 18.00 Ordinarie höstmöte på Göteborgs Stadsarkiv med visning av de nya arkivlokalerna. Förtäring.

JULMARKNADEN 27/11 - 11/12. VSGF medverkar traditionsenligt i julmarknaden, denna gång åter i Kronhuset. OBS! Hjälp oss gärna med bokförsäljningen - två timmars pass! Anmälan till Stina Börjeson.

VÅREN 1994

ONSDAGEN DEN 15 FEBR - KVÄLLSUTFÄRD. bussresa till Gamla Lödöse museum med visning av museet. Förtäring..

ONSDAGEN DEN 15 MARS KL. 18.00. Ordinarie årsmöte. Lokal anges i första numret av VÄSTANBLADET, som utkommer i början på februari. Föredrag av arkivarie Ulf Andersson: "Skarprättare i Göteborg".

TISDAGEN DEN 25 APRIL. Kvällsmöte med föredrag av arkivarie Gun Schönbeck om stadsarkitekt Victor von Gegerfelt.

LÖRDAGEN DEN 13 MAJ - VÅRRESA - "Västergötland vid Vänerns strand". Vi besöker bl a Lidköping, Huseby och Kinnekulle.

ANMÄLAN om deltagande i möten eller utfärder görs senast veckan före respektive program till Stina Börjeson tel 031-25 75 55 eller LarsOlof Löof tel 031-24 16 15. Anmäl Er i så god tid som möjligt! Välkomna!

REGLER FÖR VSGF:S BIBLIOTEK

På föreningens ordinarie vårmöte den 17 mars 1994 förelade styrelsen medlemmarna förslag till regler för föreningens bibliotek. Vid mötet beslöts att medlem-

marna skulle ges fler möjligheter att avge synpunkter förrän reglerna fastslås. Reglerna följer nedan och styrelsen emotser skriftliga synpunkter senast 30 jan 1995.

Regler för VSGF:s bibliotek

Bibliotekets ändamål

Om föreningens ekonomi gör det möjligt skall föreningen ha ett bibliotek som är tillgängligt för både medlemmar och övriga. Biblioteket utformas så att det kan bli en naturlig samlingspunkt för släktforskare. Tider för öppethållande fastställs av styrelsen.

Gåvor till biblioteket

Bokbeståndets omfattning är helt beroende av välvilliga gåvor till föreningen. I föreningens medlemsblad redovisas de som skänkt böcker/utredningar till biblioteket eller penningbidrag för inköp. Föreningens handläggning av erhållna gåvor sker enligt följande regler.

Bibliotekets innehåll

Bibliotekets innehåll inriktas i första hand på litteratur av betydelse för släkt- och hembygdsvetenskap:

1. Allmän referenslitteratur för släktforskare, t ex kataloger över släktforskar-material, matriklar, kalendrar, forskarförteckningar.
2. Medlemsblad för släktforskarföreningar och tidskrifter om släktforskning.
3. Släktutredningar, tryckta eller otryckta, om enskilda släkter, i synnerhet de som är författade av föreningens medlemmar.

Bibliotekariens rättigheter och skyldigheter

Föreningens bibliotekarie har rätt att själv bestämma om en viss bok/utredning

- skall ingå i biblioteket,
- förvaras synlig på hylla eller i arkivkartong,
- utranteras genom försäljning eller på annat sätt.

Bibliotekarien skall därvid iaktta ovan angivna regler samt i principiellt viktiga frågor ta upp ärendet i föreningens styrelse för beslut.

Bibliotekarien skall föra register över bibliotekets böcker och andra handlingar samt över utlån av litteratur.

Möjligheterna till hemlån begränsas till att gälla för föreningens medlemmar.

ARKIVSKATTER

Riksarkivet och släktforskaren

**Sveriges Släktforskarförbunds
årsbok 1994 (ISSN 0280-3984,
ISBN 91-87676-10-9).**

Denna nya årgång av släktforskarförbundets årsbok har ägnats åt våra arkivskatter, i synnerhet de som finns på vårt riksarkiv. Flera arkivmänniskor, det övervägande antalet knutna till riksarkivet med dess chef, riksarkivarie Erik Norberg, i spetsen, har skildrat sitt arkiv ur olika aspekter och givit läsaren en god information om vad Sveriges riksarkiv innehåller. Släktforskarna bör genom denna bok vara väl förberedda för den stora översikt över arkivbeståndet på riksarkivet, som påbörjades 1993 och beräknas bli slutförd 1997. Boken anmäles här av Johan von Sydow.

Erik Norberg redogör i den inledande artikeln för riksarkivets historia alltifrån vår förste riksarkivarie Per Månsson Utters arbetsuppgifter i kungliga kansliet, arkivet i det äldre kungliga slottet Tre kronor (branden 1697 ödelade tyvärr stora delar av rikets dåv. centrala arkiv), utrymmen i det nya kungslottet och i olika palats och byggnader på bl a Ridderholmen till våra dagars riksarkiv vid Marieberg i Stockholm. I detta, som till största delen är insprängt i urberget, förvaras nu mer än 120.000 hyllmeter handlingar.

Om de hjälpmedel som finns i riksarkivets forskarexpedition får läsaren i ett särskilt kapitel vägledning av Ann Karin Her-

modsson. Forskarexpeditionen är ju på riksarkivet, precis som på andra stora arkiv, arkivets ansikte utåt såväl som inåt, det är där man kan få - och får - uppgift om hur man hittar i arkivet, lathunden just 'Hitta i' kan lämpligen läsas.

I andra kapitel belyses sakkunnigt, som allt annat i denna årsbok, departementens och myndigheternas arkiv. Jag nämner här de viktigaste: Kammarsarkivet, som även innehåller kammarkollegiets och likvidationskommissionens arkiv, riksdagens arkiv (man erinras om att större delen av detta arkiv är tryckt), Högsta domstolens arkiv, Svea hovrätts arkiv, generaltullstyrelsens och andra centrala ämbetsverks arkiv, samt särskilda ämnessamlingar av varierande slag, ordnade i sju huvudgrupper, t ex Ecclesiastika, Militaria, Ortshistoris. Men så finns i riksarkivet också en mängd enskilda arkiv, upptagande ca 15.000 hyllmeter (!), som där fått sin slutliga plats. Det omfattar personarkiv, företags-, gårds- och släktarkiv. Med all rätt hänvisas, till Otto Waldes katalog vari upplysning lämnas om var enskilt arkivmaterial finns, i allmänna arkiv eller hos enskilda i privat ägo, en utomordentlig uppslagsbok för personhistoriker. - Kanske hade en annan källa förtjänat att omnämnas i detta sammanhang, nämligen den kände personhistorikern, krigsarkivarien Bertil Broomés intressanta bok 'Handskrifts-samlarna och de svenska arkiven 1700-1950', som kom 1977 och vari beskrivits hur olika arkivsamlingar eller fragment av dessa på ena eller andra sättet flyttats från enskilda till allmänna arkiv och vice versa.

Mycket av intresse för släktforskare finns också att hämta i den av Helmut Backhaus skrivna uppsatsen '*Personhistoriska källor rörande Svenska Pommern i riksarkivet*', som forskare med genealogisk inriktning på denna del av Tyskland har stor användning av. Då undertecknad forskat om sitt ursprung just i Pommern har jag haft särskild behållning av denna redovisning. I detta sammanhang, jag syftar på hur krig och freder inverkar på arkivbestånd, vill jag erinra om det kapitel som handlar om när riksarkivet, inte utan vända hos de ansvariga, ålades att som en följd av finska krigets utgång överlämna en hel del av sina arkivalier berörande Finland före 1810 till ryska myndigheter, arkivhandlingar som vad jag förstår nu befinner sig i Helsingfors. Åtskilliga arkivhandlingar från den gamla svensk-finska tiden finns dock alltså kvar på riksarkivet.

I en artikel av Rolf Linde, '*Om namnbyten och namnlagar i Sverige*', har 1918 års släktnamnsutredning tagits som utgångspunkt för en utredning om namnbyten och namnlagar i Sverige. Bl a kan man här inhämta i vilka arkiv man skall söka efter beslut om namnbyten för tiden från juli 1919 t o m juni 1946.

Ann-Katrin Hatje presenterar i en artikel

'*Sveriges Pressarkiv*', också förvarad på riksarkivet, det myckna biografiska och personhistoriska material som finns i detta arkiv. Hon konstaterar att provinspressen inte är så rikligt representerad i arkivet som storstadstidningarna. Man får hoppas att den förra kategorin skärper sig!

Slottsarkivet, som är inrymt i kungl. slottet, har skildrats av Jan Brunius. Detta arkiv rymmer bl a handlingar om de kungliga slotten och deras personal, handlingar från livrustkammaren och andra under det kungl. hovet lydande 'kammare', handlingar från den gamla borgrätten etc. Arkivet skall inte förväxlas med det s k Bernadottearkivet, som Ingemar Carlsson höll ett livfullt föredrag om vid VSGF:s 45 års-jubileum 1991.

SVAR, Svensk Arkivinformatiön i Ramsele, har öppnat Arkiv- & Kulturhuset i Ramsele 1994. Om detta och om bakgrunden till SVARs nu 10-åriga verksamhet, handlar en artikel, skriven av Irma Ridbäck, som sedan 1987 tjänstgör vid denna riksarkivets norrländska underavdelning. SVAR är inte bara leverantör av mikrokort till bibliotek och enskilda utan också ett forskningscentrum för släkt- och hembygdsforskare, med forskarsal, läsapparater och allt, t o m tillgång till dator.

GENEALOGICA KÖPES!

Äldre medlemstidningar och släktböcker köpes av samlare.

Tommy Näzell, Klarbärsvägen 18, 435 43 Mölnlycke.

Två slags arkiv utanför riksarkivet har också behandlats; landsarkiven, som beskrivits av landsarkivarien i Uppsala Lars Otto Berg, och Statistiska Centralbyråns (SCB) Arkiv, som mycket kortfattat (alltför kortfattat enligt min mening) presenterats av Birgitta Österlund.

Slutligen har Ragnar Boll i en artikel givit en släktforskares syn på riksarkivet och kanske känner många här, bättre än i flera av bokens övriga artiklar, igen sina problem. Med rätta konstaterar Boll det förtjänstfulla arbete som nedlagts från riksarkivets och dess personals sida i form av framtågande av nya register, personlig hjälp i forskarexpeditionen och i forskarsalarna

mm. Han efterlyser dock bl a tillgång till ytterligare handlingar på mikrokort och förbättrade möjligheter att finna originalhandlingar via forskarexpeditionen främst genom fylligare register med flera genealogiska slagord.

Årsboken har inga register. Den har redigerats av Bengt Hjord, som genom denna årsbok på ett lyckosamt sätt avslutat sitt redaktörskap för släktforskarförbundets årsböcker.

Boken kostar 240 kr för stödjande medlem i Släktforskarförbundet, 365 kr för övriga. Den kan rekvideras hos förbundet, adr Första Långgatan 20, 413 28 Göteborg, tel 031-42 33 11.

Johan von Sydow

VÅRA LÄSARES EFTERLYSNINGAR

1. Lars Sandberg, Herrängsv 58, 125 54 Älvsjö, hemtel 08-88 48 18, söker upplysningar om:

Per Johan Åberg från Forstena, V. Tunhems sn, Älvsborgs län, född den 11.2.1822, död i Stockholm, Katarina församling 23.7.1890. Han arbetade som verkmästare på Södra eller Stora Varvet, 1877 W Lindbergs Verkstads & Varvs AB. Vigd 31.5.1846 med Carolina Tinnerholm från Motala.

2. Ingrid M Wolke, Trastvägen 63, 284 36 Perstorp, frågar om:

Anders Johan Carlsson född 18520921 i Kalv, Lommaholmen. Andra aktuella gårdsnamn: Wildebäcksered, Wighult.

Fader: Carl Johan Johansson f 18210210, Sköttetorpet, Sandvik.

Moder: Anna Thora Carlsdotter f 18200106, Lommaholmen, Kalv.

Enl husförslängden 1880-1895 för Kalvs församling i P-län är Anders Johan brukare av Wighult 1. Emigrerar till Amerika 1886(12/11). Vilken väg tog han dit? Vilken båt? Varthän i Amerika? Stannade han kvar i Amerika eller kom han tillbaka till Sverige? Om han kom tillbaka - var slog han sig ner?

Ett friarbrief

Västanbladet har av Gunnar Jedeur-Palmgren mottagit kopian av ett intressant friarbrief ställt till J.N. Jedeur. Originalen, som förvaras i Göteborgs landsarkiv, har tidigare publicerats i släkttidningen JP-bladet.

Herr Öfverfältläkare och Riddare!

Uppriktig är den tacksamhet som jag med ord ej kan uttrycka, för mig, under många former, visad välvilja under tretton hela år.

Under de sista av dessa har jag haft åtskilliga funderingar, hvilka jag ej ansett lämpligt att uttala sålänge jag innehade en expectansplats, men hvilka dock torde vara icke alldeles okända för Den de närmast röra. Omnibus ambigu omissis: Jag begär Lovise Jedeur till hustru. Därmed kunde väl allt vara sagt, men ärendet är nog viktigt att tåla närmare behandling.

Sedan jag 1843 lärt känna flickan, har jag följt henne med uppmärksamhet och funnit henne ega de egenskaper jag önskar hos en följeslagerska genom lifvet. Jag söker ej kroppslig skönhet - den lumpenheten försvinner vanligen i en af de första barnsängarne och ger stundom anledning till frestelser; icke penningar för min skull, ty jag reder mig godt som jag har det, om ock med ansträngd omtanke under de närmast följande åren; ej en hushållerska, ty jag har en sådan, femtioårig, som i två år väl skött sina göromål och säkert dermed fortfar sålänge ålder och krafter medgifva, helst under en matmoders ögon - i motsatt fall är hon lätt ersatt, utan en qvinna med uppfostran som, utan att behöva hårdt betungas med husbestyren, kan fylla en plats i mitt hjerta och i mitt hus. Sådan har jag trott mig finna L.

Någon afvoghet mot min person har jag lika litet förmärkt som jag, av ofvan anförda skäl, till henne yttrat mina tankar i förevärande fall.

Skillnaden i ålder är icke för stor; hon snart 27, jag snart 44 år. Mina själs- och kroppskrafter äro icke förbrukade; min hälsa, hittills alltid god, måste förstärkas genom större verksamhet och ett lefnadssätt som, på landet, alltid är mera regelbundet än det kan vara i en Garnizons-ort, huru ringa denna dock är. Ombytet av vistelseort torde icke heller blifva så motbjudande för flickan, då hon ej är wand vid det mera brusande stadslifvet och passande umgänge ej kommer att saknas bland Pastoratets flere Ståndspersoner, närboende prestfamiljer och innevånare i 2ne närbelägna småstäder. Min prestgård är till belägenheten en bland de wackraste i Stiftet, manhusen derå skola nybyggas och de gamle jag bebor innehålla 7 rum, af hvilka 4 begagnas under vintern.

Jag har aldrig förr begärt någon qvinnas hand och ingen finnes, som efter mig kan ropa: Pappa!

Jag har sagt att jag för egen del ej behöfver penningar d.v.s. jag anskaffar med lätthet hvad jag behöfver af denna vara och kan, om jag lefver som ungkarl, på några år betala min skuld. Mera comfört fordras och större äro anspråken på ett presthus, der fru finnes.

I denna stund stå mina affärer sålunda: Jag har 7780 Rd Bco skuld, åsamkad alt ifrån mitt 14de år, då jag utan stöd kastades ut i verlden; en mindre del deraf hafva wänner skaffat mig af med och mitt begär att genom resor i och utom vårt land lära hvad på kammaren ej kan inhämtas har medtagit ej så obetydligt. Sedan jag kom till Embete har jag ej förrän nu haft nödig utkomst och hvarken varit eller vill bli en gnidare. Om-

kring 4000 Rgs har jag uppoffrat på obemedlade släktingar men af dessa behöfver nu ingen hjälp mer än en 86 årig Moster, som till sin död årligen får 100 Rgs af min Bror och 50 af mig.

Till betäckande af nämnda skuldbelopp har jag Lifassurans på 5000 Bco och vid låg wårdering, då jag sistl. october ingick i Länets Brandstodsörening, uppskattades min lösegendom till 3500 Bco. Mitt pastorat ger, då svår missväxt ej inträffar, fullt 2000 Bco, hvilka här på orten äro mer än tillräckliga för hållandet af ett hyggligt hus, assuranspremiers betalning, företagande af några lustresor och någon skuld-amortering. För erhållande af fullt anständig bostad har jag lofvat församlingarne att tillskjuta 1000 Rgs om de bygga som och der jag vill; för min bosättnings fulla completering åtgå omkr 2000 rd s.m. så att jag, fullt i ordning, har omkr 10 000 Rd Bco skuld. Mer än denna summa finnes efter mig äfven om vår Herre skulle, förr än jag väntar och finner det lägligt, taga mig till sig. Min Enka har för lifstid ett helt mantal Enkesäte, nu bebrukadt af trenne åboer, hvilket ger mig eller henne 400 Rgs när Prostinnan Rising tar afsked af denna världen.

Dessa mina enskilda omständigheter kunna naturligtvis uppgifvas endast för en tilltänkt Swärfader och det för att visa på siffran huru allt står och hvar till penningar skola användas.

Som gift man vill jag ej plågas af omsättningar och räntebetalningar - dessa afgrundsandar; för mig ogift göra de blott en liten tillökning i mina göromål, men den tid som dermed upptages kan angenämare användas hos och med en hustru. Nu är den ekonomiska sidan af saken behandlad såsom mellan två Potentater - återstår den vigtigaste. Om jag å denna wördsamma framställning får nöjaktigt svar, faller det af sig sjelft att jag skyndar framföra mitt ärendet till min Prostinna - in spe. Helt oberedd

derpå bör Hon dock icke wara och mig skulle det hårdt gravera att komma - endast för att mottaga ett afslag. Herr Öfr Ft Läkares hjerta och erfarenhet säga hvad till afböjande här af bör företagas.

Med dessa tankar, nu hastigt nog utkastade på papperet, har jag under månader gått hafvande, ehuru jag eljest ej brukar söla med hvad jag ämnar företaga, men jag hade tänkt mig få tid att muntl. göra andragandet hvilket alltid varit lättare, men det har ej varit mig möjligt för de hopade göromålen och så stor är här bristen på e.o. Prestmän att om en Kyrkoherde hastigt insjuknar, måste Gudstjensterna ligga nere, såsom flere söndagar varit förhållandet i ett Pastorat, som gränsar till mitt.

Ödmjukast

M. A. Palmgren

Falkenberg o Ljungby den 26 novbr 1853.

Gunnar Jedeur-Palmgrens kommentarer:

1. Till den "ringa garnisonsorten" Nya Varvet kom MAP som e o bataljonspredikant 1840. Han blev regementspastor där 1843 och lämnade Nya Varvet 1853, då han blev kyrkoherde i Ljungby pastorat.
2. Expectant = förväntningsrätt till en syssla.
3. Omnibus ambigus omissis = all tvetydighet utlämnad dvs rakt på sak.
4. I JP(Jedeur-Palmgren)-bladet nr 2 och 37 står MAP född 1809 (1807?). Enligt Göteborgs stifts herdaminnen var MAP född 1809 och kom till Lund som student 1823. Dessa uppgifter bekräftas nu av MAP i brevet: han kastades ut i världen vid 14 års ålder och han var nu (1853) snart 44 år. Då han vid detta tillfälle säkerligen inte gjorde sig äldre än nödvändigt, torde det riktiga födelseåret vara 1809, vilket stämmer med anteckningen i Gullholmens kyrkobok.

FRÅN GAMLA TROLLHÄTTAN

Den serie som hittills gått under namnet FRÅN GAMLA GÖTEBORG kallas här tillfälligtvis för FRÅN GAMLA TROLLHÄTTAN. Skälet är att från denna relativt moderna centralort finns åtskilliga äldre fotografier och några har tagits av fotograf som tidvis var bosatta i Göteborg. Trollhättan är i flera bemärkelser en gammal ort, men fick stadsrättigheter först 1911. Den centrala delen av Trollhättan tillhörde ursprungligen Gårdhems församling.

Dagens foto är taget av Robert Dahllöf och är i original relativt stort, monterat på en grågrön kartong. På kartongen anges Dahllöfs adress som Trollhättan. I Trollhättan är hans namn framför allt knutet till Hotell Utsikten och verksamheten där. Robert Dahllöf var äldre broder till den på riksplånet kanske mer kände Waldemar Dahllöf. Robert var född 1842 och Waldemar 1844, båda två i Vänersborg.

Robert Dahllöf kom till Göteborg från Marstrand 1868, och då var han ännu ej officiellt verksam som fotograf. Hans fotografperiod i Göteborg omfattar åren 1871-76. Några signerade porträtt av honom är kända, men de är relativt sällsynta. Många säkerligen räknar honom som medarbetare i brodern Waldemars ateljé på Östra Hamngatan 18. Redan den 11 december 1869 har Robert följande annons i GHT: "Fotografi-Album öfver Trollhättan och Göteborg, passande till julpresenter, säljas uti Waldemar Dahllöfs ateljé, Östra Hamngatan No 18". Just denna typ av album och vyer blir sedan hans specialitet. Under de följande åren återkommer han ofta i dagspressen med annonser för sina miljöbilder. Han fotograferade i Marstrand, i Viskafors, i Fredrikshall, i Tistedalen i Norge och reste i Västergötland till ett flertal orter. Ofta hänvisar han till broderns

ateljé för försäljningen och för att ta upp beställningar på fotoupdrag - eller till Bloms hotell. I november och december 1875 annonserade Robert Dahllöf om slutrealisation av sina bilder på grund av avflyttning från Göteborg. Först den 4 juli 1876 flyttade han "kyrkobokmässigt" till Trollhättan. Han kom även senare att producera bilder med Göteborgsmotiv (kanske fr. äldre negativ?);

men framförallt blev han givtvis knuten till Trollhättan - både som hotellägare och fotograf.

Bilden här i artikeln är troligen tagen redan under åren i Göteborg eller strax efter ankomsten till Trollhättan. Han avled den 4 februari 1904, troligtvis i Göteborg.

Lars Olof Lööf

Till minnet av Inga

- en berättelse om hennes härkomst

Under ovannämnda titel har Bengt Ekengren i Göteborg i en smakfull volym utgivit resultatet av forskningen om hans hustru Ingas förfäder. Släktboken anmäles här av Johan von Sydow.

Först en presentation av namnet bakom bokens titel: Inga Ekengren var dotter till Hilding Celandér (1876-1965), rektor vid flickläroverket i Göteborg, folkminnesforskare och professor, och dennes hustru Vera, född Hoffmann (1891-1964). Inga Ekengren föddes 1917 i Göteborg, var folkskollärare till yrket, gifte sig 1941 med Bengt Ekengren, också han lärare, fick tre barn, och avled 1987 i Björkekärr i Göteborg.

Som bakgrund till sammanställningen har förf. nämnt att Inga vid arvskiftet efter sina föräldrar åtagit sig att ta hand om och vårda det befintliga släktarkivet och att hon fritt skulle få utse någon som efter henne skulle ansvara för arkivet. Förf. såg efter

hennes död som sin skyldighet att fortsätta det arbete med ordnande av släktarkivet som makarna varit sysselsatta med. Och nu är släktarkivet inte bara slutgiltigt ordnat, det har också satts på pränt genom denna beskrivning av Inga Ekengrens anor.

Det har blivit en översködlig redovisning av dessa rötter, som fanns i alla delar av Sverige, Danmark och Tyskland, om man håller sig inom de sex närmaste generationerna. Mest representerat av svenska landskap är väl Småland, varifrån också släkten Celandér stammar. Denna släkts äldste kände stamfader var bonden Carl Danielsson i Hemmesjö Olsagård i Kronobergs län.

Anoma har fått kött på benen i form av hänvisningar till material ur släktarkivet, litteratur mm. I en särskild tablå kan man se antalet framforskade anor i varje generation, en översikt som jämte själva släktredovisningen i äldre generationer med all rätt innehåller luckor som bör kunna locka förf. och andra forskare i släkten till kompletteringar. Men de rötter som förf. redovisat är

många nog och han har gått långt tillbaka; han stannar först vid Karl Martell i Franken, död 741, ett känt slutmål för många släktforskare.

Anorna har numererats efter det sk Hagerska systemet, alltså ny numrering i varje generation och med ojämnt nr för män, jämnt nr för kvinnor. I vissa fall återfinns annan inte där man borde finna honom eller henne utan som en not till anans barn, vilket bör observeras vid läsningen.

Det är många släktnamn som passerar revy och många yrken är representerade, inte minst präster. Bland mera ovanliga släktnamn kan nämnas: Bjurbäck, Celse (Celsius), Dimberg, Dryander, Graan, Gyltbacchius, Ingelman, Koraen, Mobäck, Weid-

man och Wetterhamn samt släkter med danskt ursprung: Hoffman, Kofoed, Morman och Steenbech.

Släktutredningen är en inbunden datautskrift. Den har släktregister men ej något personregister, och VSGF, som är arkiv utanför släkten som förärats detta arbete, bör se som sin uppgift att snarast ta fram ett sådant.

Bengt Ekengren har gjort en god gärning genom sin utredning om sin hustru Ingas förfäder och redovisning av vad det gamla Celanderska släktarkivet innehåller

Johan von Sydow

Bengt Ekengrens adress är: Sågställarg 9,416 79 Göteborg. Tel 031-21 06 52.

OBS!

Kristina Söderpalm från GÖTEBORGS STADSMUSEUM påminner Västanbladets läsare om utställningen "Dödens riter" som pågår i Kronhuset till och med den 20 nov 1994. Öppettider tisd-fred kl 11-16, lörd-sönd kl 11-17 och onsd även kl 16-21.

I samband med utställningen har Carlssons Bokförlag i samarbete med Stadsmuseet givit ut en mycket vacker bok med samma namn. 18 författare ger på 200 sidor en bakgrund till tro, seder och föreställningar kring döden i dagens Sverige - ett ämne kring vilket det länge saknats samlad och aktuell information. Boken är inbunden och rikt illustrerad.

För den som är intresserad av göteborgiana kan uppsatserna av Gösta Carlson om begravningskassor, Karolina von Mentzer om kyrkogårdar och av Birgitta Skarin Frykman om döden i arbetarmiljö framhållas.

Medlemmar i VSGF erbjuds köpa boken "Dödens riter" till ett rabatterat pris kr 140:-. Erbjudandet gäller under utställningstiden (se ovan) och boken kan hämtas på Kronhuset mot uppvisande av detta nr av Västanbladet.

FRÅN RESAN TILL RYDAL

På Hyltenäs kulle. Rolf Ekelund berättar om Seatons jaktlott som brann 1923.
Foto Tommy Näzell.

I spinneriet på Rydal. Foto Tommy Näzell

Några Sköna Reglor ur Bonde-Praktikan

*Bonde-Praktika är mitt namn
Läs mig, det länder dig till gagn,
Det hela årets lopp vill jag dig lära,
Hvarefter du dig skall regera.*

Det har blivit vanligt numera att alla tidskrifter med anseende tillhandahåller sina läsare horoskop, förmenta astrologiska förutsägelser i förenklad form om kommande händelser och öden.

Västanbladets redaktion "i tiden" vill följa traditionerna från våra anfäder och -mödrar. I mer än 300 år fann de råd och

levnadsregler i sin kära gamla Bonde-Praktika, som utkom år efter år under flera sekler i ständigt nya utgåvor, ordgrant uppreppande varandra. Innehållet var en salig blandning av gammal folketro och antik planetvisdoms sida vid sida med exakta naturiakttagelser.

Nedanstående tre "månadsreglementen" är hämtade ur en ny upplaga med moderniserad stavning som 1978 utgavs av Bokförlaget Fabel.

Om läsarintresset och utrymmet i bladet tillåter, återkommer redaktionen med övriga månadshoroskop, kanske även med andra "allmänliga regler".

November, Vintermånad, haver 30 dagar

Dagen är 8 timmar och 18 minuter lång. Och solen löper i Skytten, och är däruti ifrån den 13 dagen novembris intill den 15 dagen decembris.

Vintermånad säger

De rika, nu feta gäss av mig köper,
Jag hugger ved, till elden jag löper,
Till bad och okyskhet vill jag dig icke råda,
att taga drick och åderlåta.

I vintermånan, skall man intet göra svettebad, och all den spis man brukar, skall vara varm, och må man äta senap, agrimonia och lök, ditt liv skall med arbete bevara sig, och bruka dryck till levren. I Skytten är gott att göra bröllop, att köpa och sälja, att arbeta i eld, och att föra sig i nya kläder.

Skyttens barn får en dejlig skapning, ett höviskt ansikte, vältalande och brukar god ord, sköna ögon, kärlige karske armar, blött hår, sannfärdig förutan falskhet, han bliver snart vred och snart blid igen, han kan ock skämta, och göra sig glad med folk, han haver ett stilla och stadigt sinne, han sköter icke mycket därom att man talar illa om honom, frånvarande folk hava honom kär, och där synes ingen skam eller last på honom, och han får ett ärr på sina ben eller fötter.

Uti Skytten haver han lycka. Uti Getabocken haver han lycka att bruka de ting som är till järn. Och får gunst av främmande folk, som han icke haver gjort till vilje, och dem, som han gör mycket gott, de äro vrede på honom. Uti Vattumannen haver han också lycka, hans barn, de bliva kloke och lära väl.

Uti Oxen bliver hansjuk av överflödigt kolerablod. Om han får en hustru i

Tvillingarna, så haver hon honom kär. Uti Krabban bliver hans död tid. Uti Lejonet haver han god lycka att färdas.

Uti Jungfrun haver han lycka hos stora herrar, och kommer till rikedom. Uti Vikten vederfars honom mycken lycka. Uti Skorpion ångest. Och om han bliver 29 år, lever han till han bliver 80 år gammal. Uti alla färgor haver han lycka utani grönt och svart.

December, Christmånad, haver 31 dagar

Dagen är 6 timmar och 11 minuter lång. Och solen löper i Stenbocken, och däruti ifrån den 13 december, intill den 10 januari.

Christmånad säger

Nu vill jag leva i ljuvlighet,
Och slakta till Jul en oxefet,
Och vill jag mig nu varm hålla, förhoppandes att överleva vintren den kalla.

Christmånad skall din drick icke vara för kall, läkedom må du taga, hållt ditt bröst och din kropp varm, du skall icke låta åder slå, förty det är skadeligt, goda örter må man bruka att styrka hjärtat med. I Getabocken är gott att föra sig i nya kläder, att avvänja barn, så och plantera.

Stenbockens barn är fött talande, haver ett trint anlete, hans färg är röd, och han får ett ärr på sitt bröst, han brukar många ord, talar mycket med sig själv, han lovar mycket och håller

dock litet, han far med lögn, han berömmar sig gärna, och det är dock intet värt, därmed bedrager han många kvinnfolk, dock bliver han ock litet gudfruktig.

Getabocken är hans livshus. Uti Vattumannen haver han lycka att köpa och sälja, han sköter intet om, om han vinner det med rätt eller orätt. Hans bröder äro bättre och frommare än han, han skall förfölja sina föräldrar.

Uti Tvillingarna bliver han sjuk i sina ögon, på tungan och levren, och när han får en hustru, skall det vara en änka. Uti Vikten haver han lycka uti alla ting. Uti Skorpion haver han den bästa lyckan. Uti skytten lider han nöd och ångest. Och om han bliver 23 år gammal, då kommer han till 40 år.

Januaris, Torsmånad haver 31 dagar

Dagen är 8 timmar och 10 minuter lång. Och solen löper i Vattumannen, och är däruti från den 10 dag januari intill den 10 dag februari.

Torsmånad säger

Jag röker mitt kött i denna tid,
Jag äter och dricker förutan nit,
Intet blod vill jag nu av mig låta;
Förty, i denna månad månd' det ej
båta.

I denna månad är det gott att dricka en god dryck vin fastande, och skall man fastandes bruka heta örter, som ingefära, peppar, neglikor, napaticum, och är gott att låta slå leverådran på den vänstra arm, eljest är intet gott.

I Vattumannen är det icke gott att bygga hus, att flytta hus, att giva sig i äkta stånd eller göra bröllop. Det är ont att taga läkedom på skenbenen.

Ett barn som födes i Vattumannen, haver goda seder, och är i anseende, och kan tala väl för sig, är stilla och tiger gärna, vad som han vet som lönligt är tiger han med, tror vad som

man säger honom, och är frimodig, lättsinnig och godvillig, han far med sanning, hatar lögn och dem som bruka lögn, han får gärna ett ärr eller tecken på ena armen, eller på sina naglar. Han bliver den bästa bland bröder, överlever också sina föräldrar. Hans barn bliva enfaldige, och låta sig tukta, han skall och förkränka många kvinnfolk.

Uti Vattumannen är han glad, lättsinnig och med fritt mod. Uti Fisken haver han lycka och vinning till sjöss. Uti Krabban blir han sjuk. Uti Jungfrun är hans död tid. Uti Vikten haver han lycka till att vandra. Uti Skorpionen bliver han rik. Uti Skytten haver han lycka till allt det, som han gör. Uti Getebocken skall han intet begynna, ty det är honom alltsammans olycksammelig. Och om han lever 32 år bliver han 60 år gammal.

Nästa nummer av Västanbladet utkommer i början på februari 1995. OBS! MANUSSTOPP den 15 januari 1995. Manus insändes till expeditionen.

Torsdagsgruppen

som håller på med registreringsarbete för landsarkivet i föreningslokalen, träffas varje torsdag kl 10-14 under tiden 15/9-8/12 94 och 12/1-18-5 95.

Välkomna till öppet hus

i samma lokal och biblioteket under samma tid. Kaffe till självkostnadspris.

LANDET RUNT

Ur olika medlemsblad av Pär-Olov Odmer

VSGF mottager ett stort antal medlemsblad från släktforskarföreningar, både i Sverige och övriga Norden. Dessa innehåller en mångfald läsvärda och intressanta artiklar. Nedan följer de sista referaten från 1993. Medlemsbladen finns tillgängliga på VSGF:s bibliotek, Post-

Forts från föregående nr

Strödda Annotationer. Släktforskarblad Örebro län.

Nr. 10. Birgitta Johansson skriver om "Om vådan att vara upprorisk" och har forskat i "Landboksverifikationerna - en okänd källa för släktforskare". Det handlar om ett av de stora bondeupproren i Sverige, närmare bestämt i Vadsbo härad. Ulf Köhlmark har intervjuat Anette Nilsson och resultatet blev "Dina förfäder finns alla kvar en bit av dig": man får reda på att stadsarkivet i Örebro har många släktutredningar, bland dem "En Bernströms-släkt med rötter i Västmanland. Släktled under 300 år". Hans Lundmark har en artikel om "Uppsala möte 1593 - i Nicolaus Bothniensis fotspår".

Sukutieto. Genealogiska Samfundet i Finland.

Nr. 1. Ragnar Mannil skriver om "Österbottnisk släktforskning". Manu Hernas uppsats handlar om "Itsenäisyden 75-vuotisnäyttely Heureka-sa". Jan Flink behandlar "Standardi henkilönimien esitysmuodosta". Matti P. Pulkinens artikel har titeln "Arkistot hallintaan SOL:n avulla".

Nr. 2. En kort artikel av Aarno Pelli har titeln "Sukutietotekniikka siirtyy Windows-aikakautteen". Pertti Eberling har forskat på kvinnolinjen i kungahuset och redovisar med en tabell, där den enda manliga (Prins Philip av Storbritannien, f. 10/6 1921) får nr 1. Tabellen slutar med nr. XXVI, som är Elisabeth von Kumanien. Tom Sundius frågar sig "Vilken nytta kan en släktforskare ha av datornätet?".

Nr. 3. Manu Herna inleder med "Amerikkalaiset sukututkimusohjelmat". Solveig Widén berättar om "Handskriftsavdelningen vid Åbo Akademis bibliotek".

Nr. 4. Liisa Korhonen artikel har titeln "Brother's Keeper, amerikkalainen sukututkimusohjelma suomeksi". Christina Backman är intresserad av "Att jaga kvinnohistoria i facklitteraturen. Kvinnohistoria för släktforskare".

Swedish American Genealogist.

Nr. 1. Börje Österberg skriver om "Eric Wester - a mystery solved" och Charles H. Hendricks tar upp "Replacement Naming in Sweden and America". James E. Ericksons bidrag handlar om "First Covenant Church, St. Paul, MN Members 1874-1905".

Nr. 2. Om "Lawrence J. Plym 1906-1993" skriver Glen E. Brolander. Kevin Proescholdts artikel har titeln "The Dalander Cemetery of Madrid (Swede Point), IA". Från föregående nummer fortsätter "First Covenant Church, St Paul, MN Members 1874-1905".

Nr. 3. "Swedes Naturalized in Allegheny County, PA 1841-1891" inleder, skriven av Carol Ogren McGeegan. Charles H. Hendricks berättar denna gång om "Whatever Happened to the Old Swedish Buffalo Hunter?". "First Covenant Church St Paul . . ." avslutas med "Notes". Numret avslutas med en "Ahnentafeln" av Larry Allen Peterson, som är proband, född 28/6 1940.

Södertälje - Probanden. Södertälje Släktforskarförening.

Nr. 106. "Något om Vaskus" är hämtad från 'Järningen', Järna Hembygdsförenings tidning.

Nr. 107. Från 'Järningen' nr 3 har man hämtat "Funderingar kring ortnamnen i Järna" skriven av Johan Pettersson.

Nr. 108. Karl-Erik Ferner skriver om "Min forskning" och har funnit "Rättegångar mot Kristina Isaksdotter, Västerhiske i Umeå landsförsamling".

Nr. 109. Anna-Stina Strandin-Freij har gjort några utdrag ur Södermannalagen" och Eva Engman konstaterar att "Född på en lördag förblifver ogift".

Värmlandsanor. Värmlands Släktforskarförening.

Nr. 1. "Bilder ur det förgångna" har tidigare varit publicerad i Väseräven. Handlar bl a om släkten Hierta och släkten lagman Jan Sandelin. "Antavla nr 22" för Hugo Almqvist, f. 30/5 1910 i N. Råda (S).

Nr. 2. C V Bromander berättar om "Släkten Lidback i Karlstad", (tabell I-IV). "Vad finns i domböckerna?" frågar sig Kjell G. Åberg och ger svar. Han har även bidragit med "Filipstads äldsta Kyrkoräkenskapsbok 1648-49" som han hittat i 'Kyrkoarkivens L1-serie'. "Antavla nr. 23" för John-Olov Wikström, f. 7/8 1925 i Uppsala. "Antavla nr. 24" för Dagmar Elisabet Molin (Carlsson), f. 13/11 1927 i Röhöholm, Rudskoga (T).

Nr. 3. "Släkten Lidback i Karlstad" fortsätter med tabell V-IX. "Mord på fältjägare" är hämtad ur Grums härads dombok från 1836. Om "Smedbergsklockorna från Karlskoga" berättar Harald Persson. "Antavla nr. 25" för Erik Arne Linnarud, f. 24/8 1932 i Hälsersud, Sunne (S). "Antavla nr. 26" för Maj Carelius (Löfgren), f. 8/5 1920 i Norra Finnskoga (S).

Nr. 4. Bernhard Granholm skriver om "Värmlands släktforskare startade livskraftig förening". Ulf Nilsson berättar om "Borgmästare uti 1600-talets Filipstad" kompletterad med en förteckning över stadsborgmästare och justitieborgmästare.

Västgotagenealogen. Västgota Genealogiska Förening.

Nr. 1. Om "Indelningsverket" skriver Lennart Larsson och Thage Petrusson berättar om "Lidbeckska huset. Lite Kidköpingshistoria". "Soldaternas deltagande i krig. Livsöden från Södra Kind" är hämtat ur 'Soldater och rotebönder' utgiven av Kalvs och Häcksviks hembygdsföreningar

Nr. 2. Lars Johansson, stadsarkivarie, skriver om "Borås - handelscentrum i Sjuhäradsbygden". Om "Korpralen" berättar Lennart Skaft. Det handlar om indelte soldaten Erik Frii, f. 1793 i Björketorp.

Nr. 3. "Den svenska historien", vi följer antikvarie Bo Ekberg på vandring genom en utställning. Catarina Ingemarsson berättar "Sagan om de sju häraderna. Vår bygds historia". Av Eric Carlsson får vi reda på att "En soldat från Hol ådömdes spöstraff". Soldaten var Lars Persson Bångqvist, f. 1741 i Valle härad.

Nr. 4. Lotta Johansson vill gärna tala om "Essunga - en kulturbygd". Hon har även hittat 'en svärfångad adelsman': "Hans Torstensson Hillesköld". Rune Gustafsson berättar om "Strejken på Höverö 1742".

ÄTT & BYGD. Pitebygdens forskarförening.

Nr. 39. Kjell Risberg redovisar "Släkten Lundström" där äldste kände stamfader var Per Ersson, f. 1738, d. 1809 i Ersmark eller Åbyn. Marie i redaktionen har kommentarer till namnet Paton.

Nr. 40. Hur det gick till att "Dricka brunn i Piteå" berättar Birger Steckzén i en minneskrift. Tidningen är tydligen ett utmärkt forum för frågor och man får utförliga svar som publiceras till nytta för dem som forskar i berörda släkter.

Nr. 41. "Lakafors äldsta historia". Byn Lakafors är en del av byn Pornäs och man informeras om gamla tider.

Nr. 42. Olof Andersson berättar "Harrebäckens äldsta historia". Byn ligger i Piteå socken. Jan-Olof Hedström har gjort ett utdrag ur släkten Hedströms historia "Anders Andersson Hedström, den förste Hedström". Jacke Lundmark skriver "Om skolan i Pitholm" och har gjort utdrag ur protokoll.

ÄTTLINGEN. Skövde Genealogiska förening.

Nr. 1. Man redovisar Sveriges Släktforskarförbunds undersökning i Skaraborgs län över avgifter för lån av släktforskmateriel. Bo Carlsson kommer nu med del 2 av "Storskiftet".

Nr. 2. Här finns en "Evighetskalender". Del 3 av "Storskiftet" med rubrik "Vad hade Fanny med storskiftet att göra?"

ÖGF-lövet. Östgöta Genealogiska Förening.
Nr. 33. Christopher von Warnstedt berättar "När Sune von Jern klädde 'Busehärads' länsman" (Ur Göstrings härads dombok 1691). Henrik Persson redovisar "Anna Stina Danielsdotters anor". Hon var född 10/10 1770 i Stora Greby, Rakered sn och Gunwor Bogevik har gjort en sammanställning av "Min släkt uti Kinda härad" där hennes mor, Judith Elisabeth Georgi, f. Jonsson 12/10 1891 i Lilla Broby Bg, Gammalkil, är proband.
Nr. 34. Christopher von Warnstedt fortsätter med "Anteckningar om östgötsläkten von Pletz". "Familjen Öberg i Skällvik". Antavla med Olof Öberg, f. 17/12 1917 i Hyttan i Stegeborg, Skäll-

vik, som proband. Håkan Orre berättar om sin farmors släkt "Östgötar och smålänningar" där antavlan upptar Edi Maria Josefina Lock, f. 27/3 1894 på Halsebo, Gärdserums sn, som proband. Barbro Stålhem berättar om "Släkten Asklöf från Norrköping".

Nr. 35. Carl Arne Rodell har med en "Stamtavla över Nils Månsson och Anna Wadstedotters ättlingar i Sverige och USA, kopia ur "Johnson/Polander Newsletter, number five". Gunwor Bogevik redovisar en "Antavla för Gustafssönerna från Grebo sn" med Knut Oskar Georgi, tid. Gustafsson, f. 26/7 1880 i Klockargården, Grebo sn, som proband.

ORD - ORD - ORD

Jag vill ha Dina ord. En ny *Ordbok för släktforskare* är på gång. Just Dina märkliga, svårförståeliga ord är viktiga för att få en bra ordbok. Intet bidrag är för litet.

Kontakta mig per brev eller telefon. Lämna Ditt bidrag till en ny *Ordbok för släktforskare*. Jag som samlar och skriver heter:

Kent Andersson
Topasgatan 9
421 48 VÄSTRA FRÖLUNDA
Tel: 031 - 47 63 42, 42 33 11
0321 - 606 63

Tack på förhand!

POSTTIDNING

B

Västanbladet

Postgatan 4 411 13 GÖTEBORG

**BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING**

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan (ej
adressiden)

**OBS! Glöm inte årsmötet på
stadsarkivet den 16 november!**

VSGF:s BIBLIOTEK

Postgatan 4, 411 13 Göteborg, har öppet torsdagar
15/9 - 8/12 1994 och 12/1 - 18/5 1995 kl 10.00 - 14.00

OBS! Efter beslut på årsmötet 17 mars 1994 är biblioteket ej mer kvällsbemannat men VSGF erbjuder medlemmarna telefonjour **torsdagar enl ovan kl 17.00 - 19.00 samt tillträde till biblioteket under denna tid efter överenskommelse (undantag - pågående föreningsmöte).**

Ring

Ingvar Oijens per tel 031- 2046 96 eller

Martin Bratt per tel 031- 52 21 81.